

TEVFİK FİKRET

LİSESİ

KADIN

YAZARLAR

ANTOLİJİSİ

OYA GÜLEN

DEFNE
KÜÇÜKAHMETLER

443 10-C

İçindekiler

- 1- Giriş (3-4)
- 2- Fatma Aliye (5-6)
- 3-Selma Rıza Feraceli (7)
- 4- HalideEdip Adıvar (8)
- 5- Sevgi Soysal (9)
- 6- Adalet Ağaoğlu (10)
- 7- Füzûzan (11)
- 8- Tomris Uyar (12-13)
 - 8.1 - 1 kadın 3 şair (13)
- 9- Leyla Erbil (14)
- 10- Tezer Özlü (15)
- 11- Nezihe Meriç (16)
- 12- Son Söz (17)
- 13- Kaynakça (18)

Giriş

Kadın yazarların günümüze bıraktıklarını anlamak için eseri tanımak ve anlamak kadar yazarını da benimsemek gerekir. Kadının toplumsal yaşamdaki geçmişini edebiyat etkilemektedir. Edebiyat kültürel etkileşimden, sosyal olaylardan, duygulardan etkilenir. Kadının da edebiyatta bulunuyor ve önemli bir yer taşıyor olması bu açıdan önemlidir. Kadınlar tarihsel süreçte edebiyata ve sanata katkıda bulunmuştur fakat bu hakların sınırlı olmasından ötürü kadının adından daha az söz edilmiş, kadınların kendisi kanırtlaması zorlaşmıştır. Halk edebiyatında kadın ozanlar ataerkil toplumun içerisinde hem kadın hem de ozan olarak varlığını sürdürmekte zorluk çekmişlerdir. Birçok kadın da bu sebeple kendisini kanıtlayamamış ve ortaya çıkmamıştır. Özellikle kadın aşıkların ortaya çıkamamasında eş baskısı ve toplum etkili olmuştur. Altı yüzyıllık geçmişi olan edebiyatın kadın şair azlığının sebebi erkek ağırlıklı kültürde eğitim görmeleri ve mecliste kabul görmemelerinden kaynaklanmaktadır.

Tanzimat döneminde kadınlar için hukuk ve eğitim alanlarında yapılan gelişmeler sebebiyle kadın yazarların sayısında artış görülmüştür.

Cumhuriyet dönemi, kadının tüm hukuki haklarını kazandığı ve eğitim açısından en geliştiği dönemdir. Bu dönemde kadın yazar ve şairlerin sayıca bütün dönemlere göre daha fazla olduğu ve artışı görülür. Bu durum, kadının toplumda var olabilme oranı ile kadın şair ve yazar sayılarının artması arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Çalışmanın amacı, Türk kadın yazar ve şairlerden öne çıkmış olan bazı isimlerin incelenerek, bir antoloji haline getirmektir.

FATMA ALİYE

Tanzimat Dönemi

- 9 Ekim 1862'de İstanbul'da doğdu. Tarihçi Ahmed Cevdet Paşa ile Adviye Hanım'ın kızıdır. Kendisine özel bir eğitim verilmese de ağabeyi Ali Sedat Bey'in evde özel hocalardan aldığı dersleri dinlemesi sayesinde kendini geliştirdi. Fransızca merakının ortaya çıkması üzerine ders alarak bu dili çok iyi düzeyde öğrendi

Fatma Aliye Türk edebiyatının ilk kadın romancısı olarak tanınır. Kadının özgürlüğü, eşitliği, hakkı için büyük mücadeleler vermiş bir kadındı. Kadınların istediği meslekleri elde etmeleri için çok çalışmış, türk edebiyatına büyük katkı sağlamıştır. Babası, Cevdet Paşa kızındaki yeteneği fark ettiğinden itibaren Fatma Aliye'yi destekler. "Ben hanemde oturmaktan hoşlanmazdım. Hep selamlığa gider, oradan dinlemeye çalışırdım babamı." diyor Fatma Aliye.

- Edebi yaşantısına 1889'da George Ohnet'in Volonte adlı romanını Meram adıyla çevirerek başladı. Bu romanı "Bir Hanım" imzasıyla çevirmiştir. Fatma Aliye'nin bu çabası Ahmed Midhat tarafından Tercüman-ı Hakikat gazetesinde övüldü. Daha sonra yapıtlarında "Mütercime-i Meram" takma adını kullandı. 1892 yılında ilk romanı olan Muhadarat'ı yazdı. Bu romanında bir kadının ilk aşkını unutamayacağı inancını çürütmeye çalışır. Romanlarında çoğunlukla duygusal aşk temalarını işler.
- 1914 yılında yazdığı Ahmed Cevdet Paşa ve Zamanı son yapıtıdır. bu romanında Meşrutiyet sonrası siyasal yaşamı ortaya koymayı amaçlamıştır. Fatma Aliye 13 Temmuz 1936 tarihinde İstanbul'da vefat etti.

"Evelce oğullarına tayin edilmiş olan muallimler kıza da tayin edildi. Latife Hanım, akran ve emsali olan hanımefendilerin kızları Fransızca tahsil eylediklerini görünce Fransızca muallim de tayin ettirdi. Fehame, pek küçük yaşındayken birçok muallimlerden dersi alıyordu. Bir de piyano muallimesi tayin olundu."

Selma Rıza Feraceli

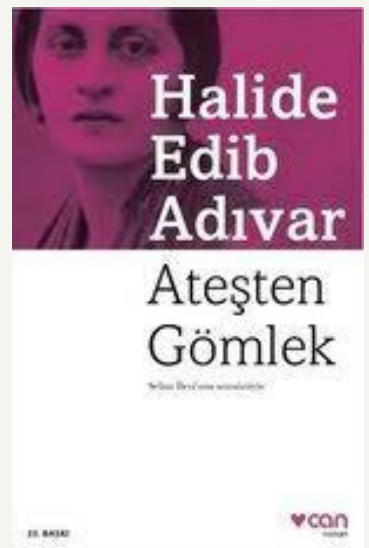
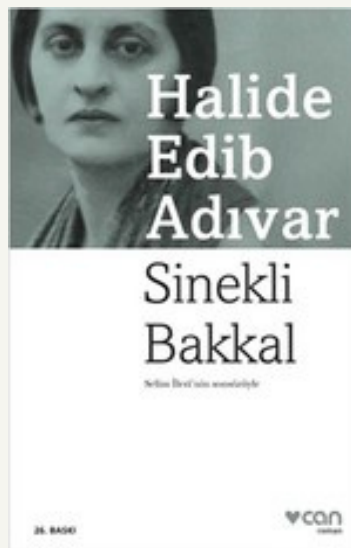
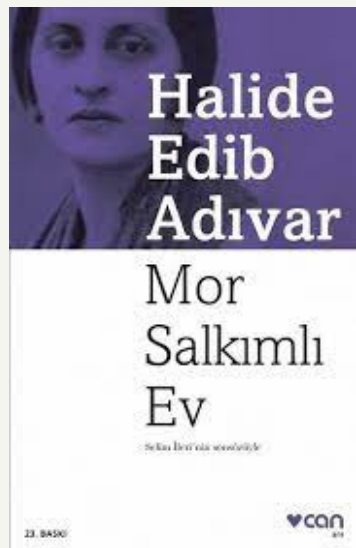
İlk Türk gazeteci olan Selma Rıza Feraceli 1872'de İstanbul'da dünyaya geldi. Yirmi altı yaşına geldiğinde Jön Türkler'in lideri olan ağabeyi Ahmet Rıza'nın yanına gitme kararını almasıyla Paris'e gitti. Ahmet Rıza Bey'in yönetiminde Paris'te yayımlanan Meşveret Gazetesi'nin Fransızca eki Mechveret Supplément Français ve Türkçe olarak yayımlanan Şura-yı Ümmet Gazete'sinde kadınların sosyal ve kültürel yaşama katılımı konularında makaleler yazdı.

1908 yılında II. Meşrutiyetin ilanından sonra İstanbul'a döndü ve İstanbul'da da Hanımlara Mahsus Gazete ve Kadınlar Dünyası gibi önemli kadın dergilerinde yazmaya devam etti. İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin ilk kadın üyesidir.

Halide Edip Adivar

- Milli Edebiyat akımının tanınmış ilk kadın roman ve hikaye yazarıdır. İngiliz dili ve edebiyatı profesörüdür. Bazı eserleri İngilizce yayınlanmıştır. Tanin Gazetesi'nde çalışmıştır. 1912'ye kadar bireysel, 1912'den sonra milliyetçi ve toplumsal yazılar yazmıştır. Balkan Savaşlarında Hristiyanların Türklere uyguladıkları zulüm milliyetçilik düşüncesinin gelişmesine sebep olmuştur. Halide Edip Adivar, Ziya Gökalp'ten etkilenmiştir. Dil kullanım becerisi özensizdir. İlk romanları aşk ve kadın psikolojisi üzerinedir. Kurtuluş Savaşında gösterdiği çaba doğrultusunda "onbaşı" daha sonra "üstçavuş" rütbesi verilmiştir. Realizm akımından etkilenmiştir, romanlarında gözleme önem vermiştir.

Aşk,
kadın
psikolojisi

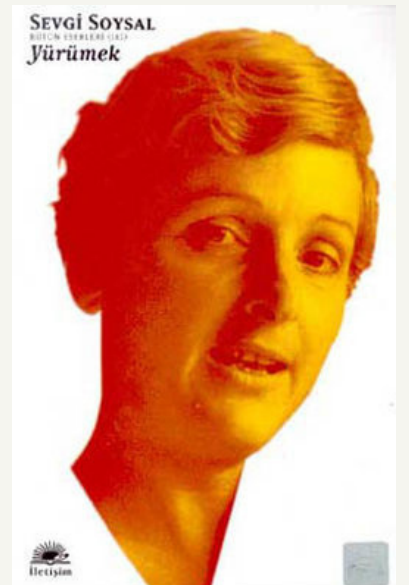
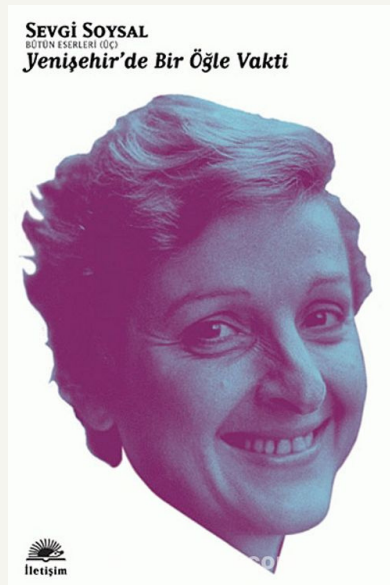
Anı

Roman

Roman

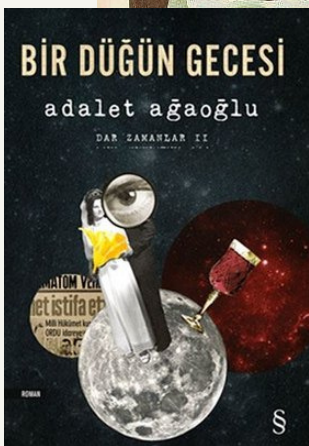
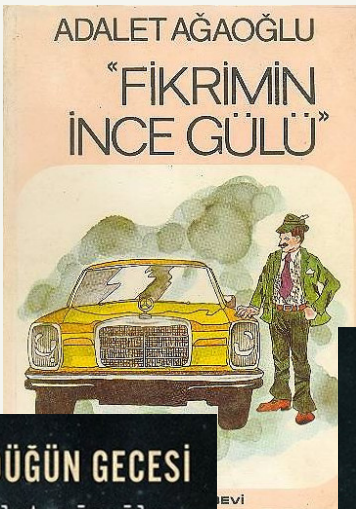
Sevgi Soysal

- 30 Eylül 1936'da İstanbul'da doğdu.1960'dan itibaren Ankara Alman Kültür merkezi ve Ankara Radyosunda çalıştı.Bu dönemde yeni gerçeklik akımıyla yazdığı öyküleri yayımlanmaya başladı.Edebiyat dünyasına 1960'ta girmiş oldu. İlk öykü kitabı 1962'de yayımlanan Tutkulu Perçem'di. 1968'de teyzesinin öyküsünü anlattığı Tante Rosa adlı öykü kitabı yayımlandı. Yazdıklarında bireysel olandan toplumsal olana geçiş ilk Yürümek'le gerçekleşti. Evlilik kurumu ve kadın-erkek ilişkisinden söz ettiği bu kitap, müstehcen bulunarak toplatıldı. "Yürümek" o yıllarda özellikle gençler arasında büyük ilgi gördü. Ele aldığı tipler düzeni, düzeni değiştirmek isteyenleri, düzenin altında kalanları simgeledi. Son romanı Hoş Geldin Ölüm tamamlayamadan 22 Kasım 1976'da yaşamını yitirdi.

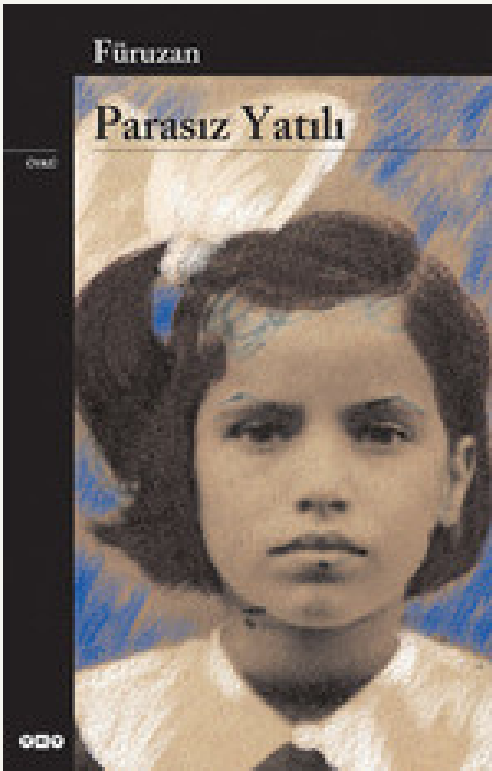
Adalet Ağaoğlu

- Adalet Ağaoğlu; doğa, toplum, zaman ilişkilerini, insanın iç dünyasındaki yansımalarını irdeledi. Toplumun çalkantılı dönemlerini ve bu dönemlerin bireyler üzerindeki etkilerini inceledi. İlk romanı olan "lmeye Yatmak" yayımlandıktan sonra büyük tartışmalara neden oldu. Bu kitabından sonra Bir Düđün Gecesi ve Hayır romanları ile üçleme oluşturdu."Bir Düđün Gecesi" Türk Edebiyatında bağımsız iç konuşma taktiğinin denendiği ilk eserdir. Tek anlatıya son vermek, anıların anlatıcısı olmak, yer, zaman ögelerine değişiklik getirmek düşüncesiyle yeni anlatım olanakları denedi. lemeden sonra yayınladığı "Fikrimin İnce Gl" isimli romanı toplattırıldı. Askeri Kuvvetleri kk düşürmek suçlaması ile yargılandı. Bu leme döneminde birçok ödüle layık görülmüştür.

Fürüzan

- 1932'de İstanbul'da doğdu. Orta öğrenimini yarıda bırakarak kısa bir süre tiyatro oyunculuğu yaptı. Daha sonra kendini tümüyle edebiyat çalışmalarına verdi.
- Daha çok gözleme dayalı gerçekçi bir anlayışı benimseyen Fürüzan, ilk hikâyelerini Seçilmiş Hikâyeler, Türk Dili, Pazar Postası; ustalık dönemi ürünlerini Dost, Papirüs, Yeni Dergi dergilerinde yayımladı.
- İlk hikâye kitabı Parasız Yatılı ile Sait Faik Hikâye Armağanı'nı, ilk romanı 47'liler ile de 1975 Türk Dil Kurumu Roman Ödülü'nü kazandı. Parasız Yatılı adlı eseri sinemaya uyarlandı. İlk eserlerinde düşmüş kadınlar, kötü yola sürüklenen küçük kızların, çöküş sürecindeki burjuva ailelerin, yeni yaşama koşullarından bunalan, yurt özlemi çeken göçmenlerin, yoksulluk içinde yaşama savaşı veren, yalnız kalmış kadınların, çocukların dramını sevecen bir bakışla eğilmiştir.

Tomris Uyar

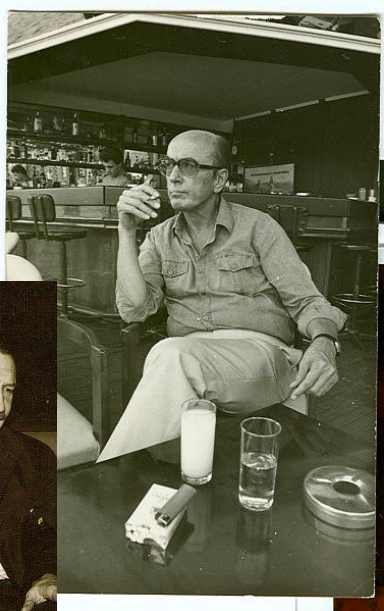
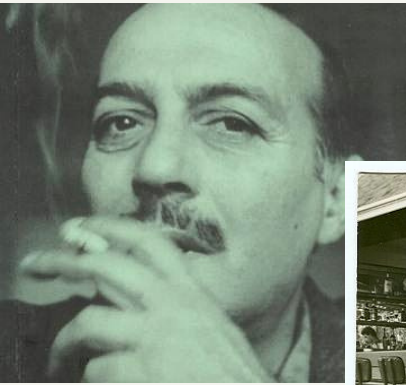
- Hayatı ciddiye almayan, sevgiden yorulduğunda yeni bir sevdaya açılmaktan korkmayan bir kadındı. Kuşkusuz onca şiirin gölgesinde, kadın yanı mutluluk duysa da, ağır yükler altındaydı aslında. Dost kaldığı, gönlünü kaptırdığı ve hatta evlendiği şairler, onu hep her an ellerinden uçup gidecek bir kuş edasında sevdiler ve haksız da değillerdi. Tomris, hep açık denizleri tercih ediyordu.
- Tomris Uyar Türk Hikaye yazarı ve çevirmendir. Papirüs dergisinin kurucularından biri olan Tomris Uyar deneme ve eleştiri yazıları ile döneminin çok ses getiren kadın yazarlarından. Tomris Uyar'ın ilk çeviris "Şekerden Bebek" olmuştur. Döneminin en ünlü dergilerinde eleştirileri ve denemeleri yayınlanmış daha sonra adını duyurmuştur.
- Pamuk Prensen ve Yedi Cüceler, Kırmızı Şapkalı Kız, Uyuyan Güzel gibi evrensel masalları günümüze Türkçeleştirilmesini sağlamıştır. Tomris Uyar İkinci Yeni'nin ilham kaynağı olmuştur.

1 Kadın 3 Şair

- Onun aşıkları arasından belki de en şanslı olanı Turgut Uyar'dır. Çünkü kendi deyimiyle "uzaktan sadece hayalini kurmaktansa, yanındaki gerçek mutluluğu kelimelendiremese de olur bahtlılığı" onunki.
- *"Turgut, her an elinden kaçıracaktım gibi gereksiz bir kaygıyla yıpranacak; ben de hiçbir rekabetin söz konusu olmadığı bir alanda, boyuna birinci seçilmekten yorulacaktım."*
- Tomris Uyar'ın bir diğer aşığı ise ünlü şair Cemal Süreya'dır.

Tanıştıkları dönemde ikisi de evliydi aslında hatta aşkları için eşlerinden bile boşanmışlardı. Tomris kolej aşkından Ülkü Tamer'den boşanmıştı onun için.

- Edebiyat dünyasının da çok iyi bildiği bir gerçek Edip Cansever'in Tomris Uyar'a olan hayranlığıdır. Her yıl Mart'ın 15'inde (Tomris Uyar'ın doğumgünü) bir şiir yayınlayarak hayranlığını her y bıkmadan usanmadan anlatmıştır şiirlerinde.

Leyla Erbil

- Türk Edebiyatı'nın önemli kadın yazarlarından biri olan Leyla Erbil, Nobel Ödüllerine aday gösterilen ilk kadın Türk yazar olmasına rağmen ödül alamadı.
- 2002 yılında Nobel'e aday gösterilerek bu alanda bir ilk olan Leyla Erbil, Hallaç'la başlayan 'Tuhaf Bir Erkek'le biten yazarlık serüveni boyunca toplua ayna tutarken, kadının toplumdaki yerine de itiraz etti.
- Yazarlığa hikâyeyle başladı. İlk yayınlanan hikâyesi Uğraşsız'dır; Giderek Dost, Yeni Ufuklar, Yeditepe, Ataç, Papirus, Yelken vb Edebiyat Dergilerinde yazı ve hikâyeleri görüldü. Erbil, kendinden önce yerleşmiş olan yazın akımlarına bağlı kalmadı; roman, hikâye ve düz yazı metinlerinde ortodoks Marxçıların karşısında yer almasıyla tanındı. Psikanalizin özgürleştirici yöntemlerinden yararlanarak, dinin, ailenin, okulun, toplumsalın ürettiği tabularla dolu ideolojilere karşı 1956'da başlayan mücadelesini dilin oturmuş kelime hazinesi ve söz dizimi kurallarını değiştirme çabasıyla sürdürdü. Yeni bir biçim ve biçem geliştirdi. Başlıca düşünce kaynakları Marx ve Freud olarak belirtildi.

Tezer Özlü

- Türk Edebiyatı'nın gamlı prensesi olarak geçen Tezer Özlü, kısa yaşamına rağmen hem Türk Edebiyatında hem de Batı Edebiyatında iz bırakan bir yazar olmayı başardı.
- Simav'da doğdu. Çocukluğu anne babasının görev yaptığı Simav, Ödemiş ve Gerede'de geçti. İstanbul'a on yaşındayken geldi. Avusturya Kız Lisesi'ne gitti; ancak mezun olmadı. 'de yurt dışına çıktı. 1962 - 1963 yıllarında otostopla Avrupa'yı gezdi. Paris'te tanıştığı tiyatrocusu ve yazar Güner Sümer'le 1964 yılında evlendi. Birlikte Ankara'ya yerleştiler. Almanca çevirmenlik yaptı. Sümer'in yönettiği Brendan Behan'ın Gizli Ordu oyununda oynadı. Sümer'den ayrılarak İstanbul'a yerleşti. Geçirdiği rahatsızlık nedeniyle kesintili olarak İstanbul'da farklı hastanelerin psikiyatri kliniklerinde kaldı. Çocukluğundan başlayarak yaşadıklarını ve klinikte kaldığı bu dönemleri Çocukluğun Soğuk Geceleri kitabında yazdı. Göğüs kanseri nedeniyle 18 Şubat 1986'da vefat etti.

Şunu öğrenmelisin:

Sen hiçbir işe
yaramaz değilsin.
Seni senden çalan
toplumdur.
(Kalanlar)

Nezihe Meriç

- Cumhuriyet'in ilk kadın öykü yazarlarındanandır. Öykülerindeki konular hem bireysel hem de toplumsaldır. Evlilik, kadın dünyası, aşk, yalnızlık, özgürlük, yaşama sevinci, 12 Mart Dönemi, kuşak çatışmaları, yoksulluk ve göç onun tercih ettiği konulardır. Toplu içinde kendi iç yalnızlığını sürdüren genç kız ve kadınların bu yalnızlık psikolojilerini çözümlemeye yoğunlaşır 1925 yılında Gemlik'te doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ndeki öğrenimini yarıda bıraktı.
- Bir süre Heybeliada İlkokulu'nda müzik öğretmenliği yaptı.
- Eşi Salim Şengil'in sahibi olduğu Dost dergi ve Dost Yayınları'nı yönetti (1952-1972).
- İlk yazısı N.Ufuk imzasıyla İstanbul dergisinde 1945'te yayımlandı.
- Öyküleri Amerika, Almanya, Fransa ve Rusya'da yayınlanan çeşitli öykü antolojilerinde yer aldı.

Son Söz

Türk kadını, günümüzde toplum, bilim, meslek, sanat ve fikir hayatında önemli bir yer kazanmıştır. Kadınların özgürlükleri, hakları Atatürk sayesinde eşit hale gelmiştir. Atatürk'ün kadınlar ve sanat üzerine yaptığı çalışmaları hatırlanmalı, kazanılan ve kullanılması bilinmeyen imkanların değeri unutulmamalıdır. Türk Edebiyatında kadın yazarların yeri oldukça değerlidir ve geçmişten günümüze katkıları kalıcılığını koruyacaktır. Kadın'ın her konuda kendini ifade etmesi gerekir. Her kadın, her bir birey kendisini ifade etmekte özgürdür ve sesini duyurmalıdır. Edebiyat toplumu yansıtan bir aynadır. Her bir detay, her özellik kendini gösterir. Kadınlar da o aynayı parlatır.

Kaynakça

<https://www.turkedebiyati.org/feminist-soylem-ve-kadin-yazarlar/>

<https://kidega.com/blog/tanzimat-donemi-ve-sonrasinin-en-iyi-kadin-yazarlari>

<http://www.eskimeyenkitaplar.com/turk-edebiyatini-etkileyen-8-kadin-yazar>

[http://www.cosmopolitanturkiye.com/galeri/kultur-sanat/turk-edebiyatinin-en-onemli-40-kadin-](http://www.cosmopolitanturkiye.com/galeri/kultur-sanat/turk-edebiyatinin-en-onemli-40-kadin-yazari)

<http://www.istanbulkadinmuzesi.org/se/Ima-riza-feraceli/?tur=Alfabetik>

<https://www.turkedebiyati.org/yazarlar/furuz-an.html>

<https://www.ensonhaber.com/biyografi/yazar/tomris-uyar-kimdir>

https://www.turkedebiyati.org/yazarlar/nezih_e_meric.html

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/59587>